

Zlepšení postavení spotřebitele při prodeji vína

Ministerstvo zemědělství dokončuje návrh zákona, kterým se mění zákon č. [321/2004 Sb.](#), o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství). Jeho hlavním účelem je vedle přizpůsobení právního řádu ČR novým přímo použitelným a bezprostředně aplikovatelným nařízením EU (nový systém povolení pro výsadbu révy na období od 1. 1 2016 do 31. 12. 2030) rovněž posílit nástroje proti nekalým praktikám uplatňovaným některými prodejci při obchodování s vínem a tím zvýšit ochranu spotřebitele v tomto segmentu trhu.

V rámci boje proti různým aktuálním formám černého trhu s vínem (zejména s vínem sudovým) je navrhována řada opatření, jejichž cílem je zvýšit informovanost spotřebitele a omezit tak jeho klamání, eliminovat obcházení požadavků a povinností stanovených zákonem a zvýšit sankce za jejich nedodržování.

Zákon o vinohradnictví a vinařství („vinařský zákon“) a související právní předpisy kladou výrobci, obchodníkovi i prodejci povinnost uvádět do oběhu zdravotně nezávadný produkt, v tomto případě víno, a poskytovat spotřebiteli pravdivé informace o něm. Skutečností však je, že se zejména sudová vína v posledních letech stala jedním z nejvíce falšovaných zemědělských produktů, což dokazují data Státní zemědělské a potravinářské inspekce. Jen v r. 2014 zkontrolovala Státní zemědělská a potravinářská inspekce v laboratoři 471 vzorků sudového vína, z čehož 151 vzorků nevyhovělo. V případě balených lahvových vín bylo v laboratoři zkontrolováno 393 vzorků, z čehož 88 nesplnilo požadavky. V r. 2014 bylo vedeno 213 správních řízení, což je zvýšení o 69 % oproti r. 2013. Výše pokut udělených při výrobě vína a uvádění vína a vinařských produktů do oběhu v ČR činila 16,8 mil. Kč, což je nárůst o 167 % oproti r. 2013. To vše dokládá neutěšený stav při nabízení této komodity spotřebiteli.

Za účelem potírání černého trhu s vínem je proto ve vinařském zákoně navrhován soubor opatření, která by měla tento nežádoucí stav zvrátit. Sudové víno bude moci být prodáváno spotřebiteli pou-ze po jeho naplnění do obalu o objemu nejvýše 60 l buď v provozovně výrobce sudového vína, nebo v provozovně osoby, která sudové víno uvedla do oběhu v ČR poprvé, anebo v provozovně osoby, které tyto subjekty sudové víno přímo dodávají. Tyto provozovny budou muset být při zahájení prodeje sudového vína registrovány v již vedeném registru vinic. Obal sudového vína bude opatřen jednorázovou kontrolní páskou se zákonem stanovenými údaji, jejíž umístění na obal bude zajišťovat výrobce nebo první dodavatel, kteří také povedou evidenční knihu jednorázových kontrolních pásek. Jednorázová kontrolní páska bude umístěna na obalu tak, aby nebylo možné bez jejího porušení obal otevřít nebo změnit jeho obsah, a aby po otevření obalu sudového vína zůstala na tomto obalu zachována část jednorázové kontrolní pásky obsahující stanovené údaje. Zároveň bude povinností oznamovat množství sudového vína, které bylo uvedeno do oběhu v ČR poprvé (bezprostředně po uvedení, nejpozději do konce druhého dne následujícího po tomto uvedení). Při skladování sudového vína nebo nabízení sudového vína k prodeji bude vyžadována teplota prostředí do 15 °C a sudo-vé víno bude muset být prodáváno spotřebiteli s využitím výčepní-ho zařízení, které používá jako hnací plyn dusík s příměsí CO₂ do 20 %. Výjimka bude tolerována jen u příležitostného prodeje sudového vína při slavnostech, tradičních akcích, výročních trzích a jim podobných příležitostech.

Definice falšování vína byla upřesněna tak, aby bylo zřejmé, co tento pojem zahrnuje, neboť samotný pojem může být nyní interpretován různě. Za falšování vína tedy bude považováno především nedovolené použití enologických postupů při jeho výrobě, nedovolené příměsi vody a alkoholu nebo použití jiných přídatných látek.

Dále se zpřesňují podmínky pro označování burčáku, resp. částečně zkvašeného hroznového moštu, přičemž se vychází ze zkušeností dozorových orgánů s cílem lépe ochránit konečného spotřebitele před klamavými praktikami při jeho nákupu. Zároveň je sjednocen způsob (viditelné umístění snadno čitelných údajů) označování burčáku s označováním tzv. sudového a rozlévaného vína. U burčáku se doplňuje údaj o provenienci hlavně proto, aby se zamezilo zaměňování částečně zkvašeného hroznového moštu zahraničního původu za burčák.

Navrhované povinné uvádění proveniencie hroznů, z nichž bylo víno vyrobeno, na všech etiketách má zamezit nežádoucím jednání některých výrobců vína, kdy tento údaj uvádějí pouze na zadní etiketě, která není v rámci prodeje v obchodě v zorném poli spotřebitele. Na základě této úpravy tak bude spotřebitel na první pohled informován o původu hroznů, z nichž bylo víno vyrobeno.

Výrobce vína uvádějící do oběhu víno s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením, které je vyrobeno z hroznů révy vinné sklizených na území ČR, bude moci tuto skutečnost označit na etiketě nebo obalu vína a opatřit je logotypem specifikovaným prováděcím právním předpisem.

Z platného vinařského zákona se navrhuje vypustit kategorii „vinný nápoj“, kterým se podle stávající úpravy rozumí nápoj obsahující nejméně 50 % vody. Jedná se o produkt, který není upraven na komunitární úrovni, ale pouze národním zákonem. Evropská právní úprava zná toliko aromatizovaný vinný nápoj, za nějž se považuje nápoj získaný z jednoho nebo více výrobků z révy vinné, které tvoří alespoň 50 % celkového objemu, a do něhož mohou být přidána barviva, hroznový mošt nebo částečně zkvašený hroznový mošt, může být přislazen a má skutečný obsah alkoholu v rozmezí od 4,5 % do 14,5 % objemových, přičemž do aromatizovaného vinného

nápoje nemůže být přidáván žádný další alkohol. Vzhledem k tomu, že v současné době není uvádění vinného nápoje na náš trh příliš rozšířeno, avšak existují obavy z jeho možného zneužívání falšovatelem vína do budoucna, navrhuje se tuto kategorii ze zákona bez náhrady vypustit.

Zároveň se zavádí definice snadno čitelného údaje, která se dále používá v části zákona týkající se označování vín. Potřeba této definice vyplývá z nutnosti podrobněji upravit požadavky na označení tzv. sudových a rozlévaných vín, tak aby reflektovaly běžné způsoby označení, ke kterým při prodeji těchto vín může docházet, a aby zároveň dostupností (čitelností) údajů přispěly k informovanému výběru spotřebitele.

Zpřesňuje se obsah definice viniční tratě. Podle stávajícího znění zákona se v definici viniční tratě mimo jiné uvádí, že tvoří souvislý celek pozemků, případně částí. S ohledem na vedený seznam vinařských podoblastí, vinařských obcí a viničních tratí, není již dnes mnohdy možné dodržet celistvost jedné a téže viniční tratě se stejným názvem v příslušné vinařské obci. Celistvost viničních tratí rozdělují např. lesní porosty, komunikace, stavební celky a další překážky, které nemají zásadní vliv na vedení vinic vhodných pro jakostní vína stanovených oblastí, resp. vinic ve viničních tratích. Na základě požadavků příslušných obcí a dalších navrhovatelů územního vymezení viničních tratí se stejným názvem, které netvoří jeden celek, proto již pro vymezení viniční tratě nebude potřebná její územní celistvost.

Dochází taktéž ke změně definice malého množství vína, se kterou je spojeno zmírnění některých povinností podle vinařského zákona, neboť již neodpovídá reálné situaci. Současné množství 1 000 hl vína, což představuje cca 130 000 lahví vína (0,75 l), lze totiž v našich podmínkách jen stěží považovat za malé množství. Z tohoto důvodu je množství snižováno na 750 hl.

Významnou úlohu ve věci dohledatelnosti produktu budou mít zpřesněné podmínky označení produktu (vína), který výrobce uvádí do oběhu v jiném obalu než obalu určeném pro spotřebitele. V tomto smyslu bude muset být tento obal opatřen povinnými údaji a zároveň údaji o datu plnění a o osobě, která takové víno uvedla v ČR do oběhu poprvé.

Návrh zákona operuje s navrženou účinností od 1. 1. 2016, což je ovšem, vzhledem k fázi rozpracovanosti, již nereálný termín. Bude tedy nutné, aby byl v další části legislativního procesu posunut.

Legs.